

Arkivsaksnr.:
2024/7239

Dokumentdato:
05.06.2024

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
52/24

Møtedato:
13.06.2024

VEDTAKSSAK: Etablering av akademisk spin-out fond

Saken gjelder:

[VIS](#) arbeider med etableringen et nytt konsept for et forskningsentreprenørprogram. Målet med programmet er å utvikle et bedre tilbud til forskere som vil bli grundere. Som del av dette ligger etablering av et akademisk spin-out fond (evergreenfond) organisert som et eget aksjeselskap.

UiB og flere andre eiere av VIS, offentlige og private medinvestorer og tilskuddsaktører er invitert til å delta i etableringen av fondet gjennom kjøp av aksjer eller gjennom tilskudd. VIS formidler at de har møtt positiv respons fra flere andre aktører, men deltakelse fra UiB er utløsende for flere av disse.

I saken gis det en redegjørelse for konseptet isolert sett og vurdert opp mot VIS totale tjenesteportefølje. Universitetsledelsen ber om fullmakt til å arbeide videre innenfor rammene gitt i saken inkludert kjøp av aksjer i fondet.

Forslag til vedtak:

1. Styret gir universitetsledelsen fullmakt til å gå inn med kapital i fondet til VIS under forutsetning av at rammene for å etablere fondet er innfridd. UiB sitt engasjement forutsetter deltakelse fra andre aktører slik det er beskrevet i saken.
2. Universitetsledelsens fullmakt avgrenses til totalt kr. 2,5 mill. over en fem-års periode. UiB kan justere sitt engasjement gradvis og i tråd med utviklingen i fondet.

Tore Tungodden
universitetsdirektør

05.06.2024/Kirsti Robertsen Aarøen/Per Arne Foshaug

Vedlegg:
1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
52/24

Møtedato:
13.06.2024

Arkivsaksnr.:
2024/7239

Bakgrunn

VIS arbeider med etableringen et nytt konsept for et forskningsentreprenørprogram. Målet med programmet er å utvikle et bedre tilbud i tidlig fase til forskere som vil bli grundere. Som del av dette er det forslag om etablering av et akademisk spin-out fond (evergreenfond) organisert som et eget aksjeselskap.

UiB og flere andre eiere, offentlige og private medinvestorer og tilskuddsaktører, er invitert til å delta i etableringen av fondet gjennom kjøp av aksjer eller gjennom tilskudd. VIS formidler at de har møtt positiv respons fra flere andre aktører, men deltakelse fra UiB er utløsende for flere av disse.

Hensikten med etablering av akademisk spin-out fond

VIS er et av Norges største innovasjonsselskap og skal legge til rette for at etablert næringsliv, forskere, gründere og studenter møtes og tilfører samfunnet nye og bedre tjenester, produkter og arbeidsplasser. UiB er en av hovedeierne i VIS og selskapet er en viktig tjenesteleverandør og samarbeidspartner i UiBs innovasjonsarbeid.

For å styrke dette arbeidet er det under etablering et forskerentreprenørskapsprogram med tre arbeidspakker:

1. Infrastruktur og nettverk
2. Internasjonalisering og kompetanse
3. Akademisk spin-out fond (Evergreenfond)

Programmet har som mål å styrke tilbudet til entreprenører som har sitt utspring i forskningsmiljøer og er et ledd i VIS' strategiske satsing for å styrke regionens innovasjonsevne.

Fondet skal bidra til at forskeren får beholde en større eierandel i startfasen gjennom å tilby inntil 500 000 kr i startkapital for entreprenører. Dette vil utløse tilsvarende matchingkapital fra [Innovasjon Norge](#). Fondet sammen med kompetanseløft og infrastrukturell støtte gjennom forskerentreprenørskapsprogrammet, har som mål å skape en plattform som adresserer de spesifikke utfordringene og barrierene forskere møter i overgangen fra academia til entreprenørskap.

Det arbeides med å bygge opp fondet. Fondet er tenkt konstruert som et evergreenfond der avkastning fra investeringen går tilbake til fondet for å benyttes til nye investeringer. Investorer er private og offentlige aktører som ikke har som intensjon å ta ut utbytte fra fondet.

For VIS vil dette programmet være et supplement til dagens tjenester. Dette vil skje gjennom utvikling i tre arbeidspakker:

- I. Forskningsgrupper som mottar startkapital fra fondet, kan benytte VIS sine konsulenter i utviklingen av sine startups.
- II. Det legges opp til å få finansielle støtte fra Bergen Kommune, Siva og Agenda Vestland, til finansiering av programmet.
- III. Ved å gjøre suksessfulle investeringer gjennom spin-out fondet, kan VIS generere avkastning som reinvesteres i fondet. På sikt kan dette bidra til at initiativet blir selvfinansierende. Dette vil ikke bare sikre bærekraft for fondet og programmet, men også potensielt generere overskudd som kan tilbakeføres til VIS, øke kapitalbasen for ytterligere investeringer eller finansiere andre initiativer som er forankret hos eierne.

Status etablering av fondet

VIS har i 2024 jobbet aktivt med etableringen av fondet og opprinnelig mål og plan har vært å etablere et fond på kr. 15 mill. etter 5 år. VIS har i den forbindelse vært i kontakt med aktuelle medinvestorer (bla. Helse Bergen, HVL, NHH, Havforskningsinstituttet, Farvatn og GC. Rieber), og finansieringskilder (bla. Innovasjon Norge, Vestland fylkeskommune, Bergen kommune og Agenda Vestland).

De skal ha fått positiv respons fra flere av medinvestorene som er kontaktet, men av dialogen kommer det frem at deltakelse fra UiB vil være utløsende for aktuelt investeringsbeløp for flere av disse.

UiB er forespurt om å investere (aksjekapital) enten totalt kr.2,5 mill. eller totalt kr. 5 mill. over fem år. Dersom investeringsbeløpet fra UiB blir kr. 2,5 mill., anslår VIS at fondets samlede kapital kan bli i størrelsesorden kr. 8 mill. - kr.10 mill. etter 5 år. En forutsetning fra UiB sin side dersom vi går inn i denne ordningen er at tjenestekjøpet til VIS reduseres tilsvarende.

UiB har vært i kontakt med KD for å avklare om det å bidra med aksjekapital i et akademisk spin-out fond er innenfor UiBs fullmakter. Departementet sin tilbakemelding er at forutsatt at dette har faglig interesse for UiB, så er det innenfor våre fullmakter å investere i fondet.

Det råder ellers en del usikkerhet rundt VIS fremtidige ressursgrunnlag, og det er nedsatt en arbeidsgruppe som har som mandat å utrede tre alternative modeller for organisering og drift av TTO-funksjonen for VIS. Målet er å finne en løsning som kan gi balanse i økonomien og samtidig støtte opp under VIS og eierne sine strategiske mål. Arbeidet igangsettes nå og skal presenteres for vedtak i VIS styret i oktober 2024. Det legges til grunn at etablering av et fond vil kunne passes inn i ulike modeller for fremtidig organisering av TTO-funksjonen.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

VIS er en sentral samarbeidspartner og tjenesteleverandør i UiBs innovasjonsarbeid, og arbeidet med utvikling av et forskningsentreprenørprogram vil kunne være et interessant supplement til øvrige virkemidler som er tilgjengelig for entreprenører som har sitt utgangspunkt i våre fagmiljøer.

Universitetsdirektøren vurderer det også slik at forskningsentreprenørprogrammet, inkludert etablering av et akademiske spin-out fond, støtter opp under innovasjonsdelen av UiBs faglige virksomhet. Deltakelse i et slikt fond vil dermed være innenfor våre fullmakter.

Etablering av et evergreenfond er i sin natur risikofyllt, og det er ikke entydig at fondet vil lykkes etter intensjonen. Samtidig har fondet og tjenestene rundt, potensiale for å utløse både alternativ kapital og viktig kompetanse i en krevende fase i et innovasjonsprosjekt for våre forskere og fagmiljø. I så måte vil fondet og VIS nye tjenestetilbud støtte opp under UiBs innovasjonsarbeid.

Det råder usikkerhet rundt VIS fremtidig finansiering. Etablering av tjenester som beskrevet i saken vil i tillegg til å utvide tjenestespekteret, kunne bidra til viktig alternativ finansiering. Dette øker likevel risikoen knyttet til VIS evne til å utvikle konseptet. Dette sammen med den naturlige risikoen som ligger i et evergreenfond bør ha betydning for UiBs engasjement. En måte å redusere UiBs risiko på, er å i denne fasen å gå inn med et mindre beløp og spre investeringen over flere år.

Ut fra en vurdering av UiBs totale engasjement på innovasjonsområdet er anbefalingen å avgrense investeringen til 2,5 millioner kroner. UiBs engasjement må forutsette et minimum av deltakelse fra andre investorer, og for å redusere risiko bør årlig investeringsbeløp justeres over tid ut fra hvordan aktivitetene knyttet til fondet utvikler seg. Videre bør UiBs deltakelse skje i lys av hvordan andre prosesser som vedrører fremtidig organisering av VIS utvikler seg.

Det er fremdeles en del usikkerhet rundt dette initiativet, men samtidig er videre fremdrift avhengig av at UiB viser vilje til å gå inn med kapital. For å sikre fremdrift i arbeidet bes det derfor om fullmakt til å gå inn med kapital innenfor rammene gitt i denne saken.

UiBs kjøper i dag tjenester fra VIS gjennom en årlig tjenestekjøpsavtale. Det foreslås at investering i fondet finansieres gjennom tilsvarende reduksjon i årlig tjenestekjøp.

05.06.2024/Kirsti Robertsen Aarøen/Per Arne Foshaug